

Kustirani **Slovenec**

Leto II.

Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 1. maja 1926, šte. 101.

Štev. 18.

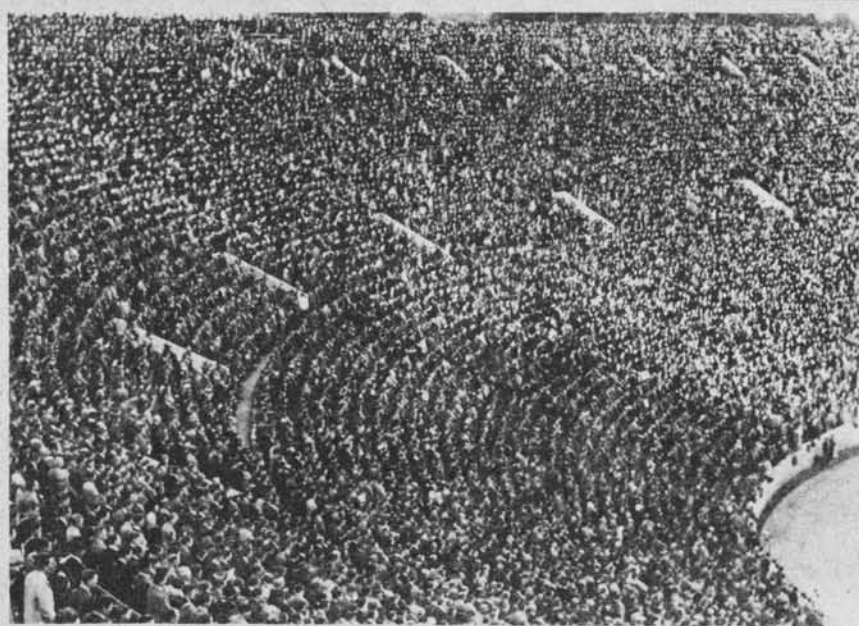

Slovenski kmetiški dom.
(Gorenjsko.)

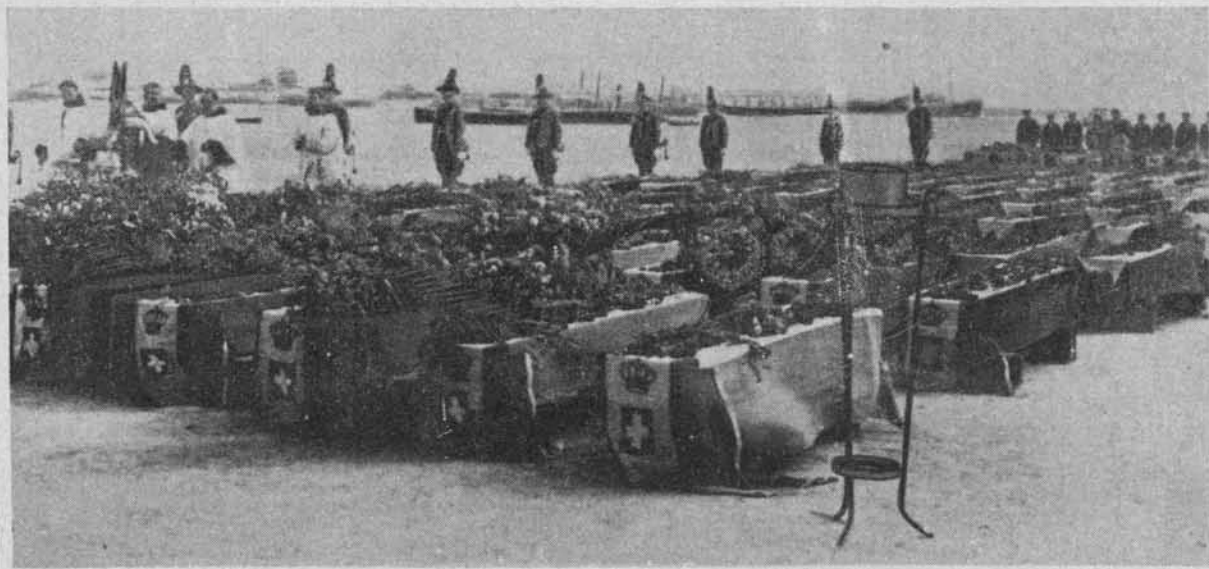
S svetovnega kongresa ruskih emigrantov,

ki se je vršil dne 4. pr. m. v Parizu. Na tem kongresu so izvolili emigranti za svojega načelnika znanega vojskovodjo Nikolaja Nikolajeviča, vel je pa na kongresu izrazito reakcionarni duh, s katerim pa najbrže ne bodo prišli daleč.

Iz ameriškega sportnega življenja.

Pri nas si ne moremo niti misliti, kako je ukoreninjen zmisel za sport med Anglosasi v najširših plasteh ljudstva. Naša slika nam kaže, kako počaščuje 65.000 gledalcev stoje spomin na nekega umrlega nogometnika v »Koližeju« v Los-Angeles (Kalifornija).

K nenasitnemu italijanskemu imperializmu.

Kakor znano napenja fašistična Italija vse sile, da bi si pridobila nova tržišča in nove kolonije, čeprav še dosedanjih ne more obvladati. Glavno pozornost obrača v to svrhu ekspanziji na Balkan in v severni Afriki. Naša slika nam kaže običajni vsakdanji prizor v afriških lukah, ko čakajo trupla padlih italijanskih vojakov na transport v domovino.

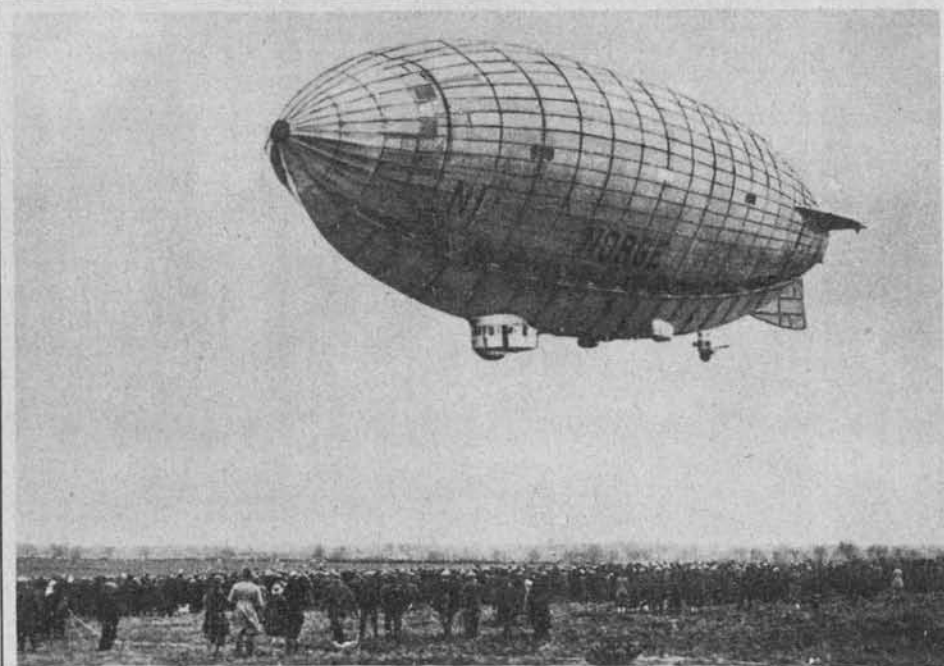
Kralj brez kraljestva

je bil tudi vojvoda Filip Orleanski, pred kratkim umrli francoski »kralj« Filip VIII. Sedaj je postal pretendent na francosko krono 17-letni Henrik Orleanski.

Usoda ruskih emigrantov.

Sestrična bivšega ruskega carja, velika vojvodinja Marija Ruska se preživlja v Parizu z vezenjem.

Zrakoplov »Norge«,

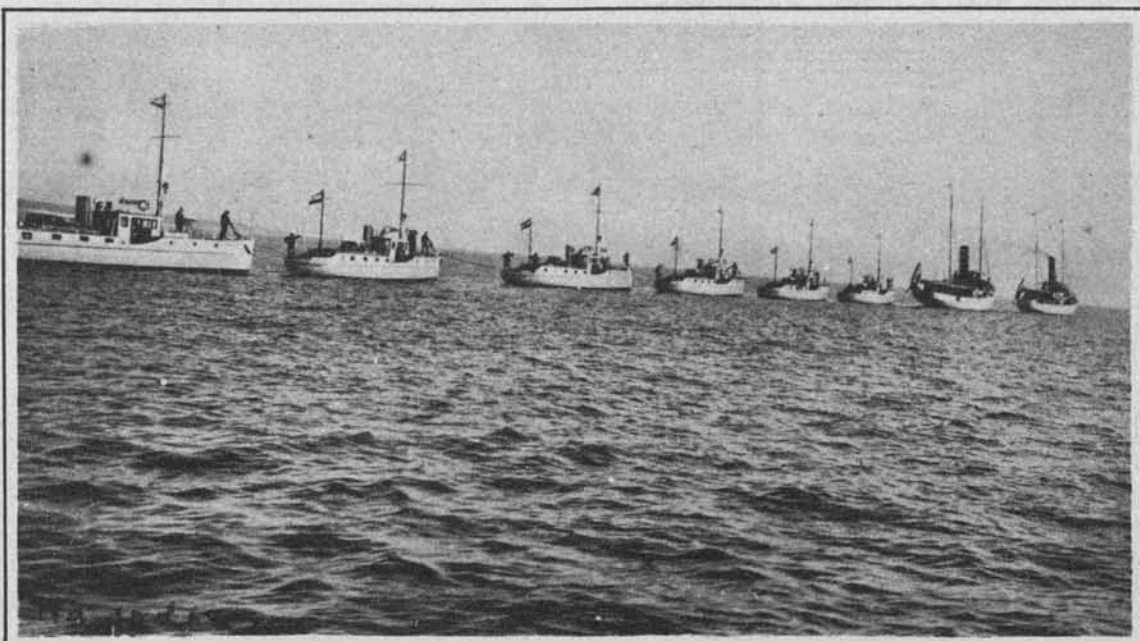
s katerim je odpotoval Amundsen nedavno vnovič na severni tečaj.

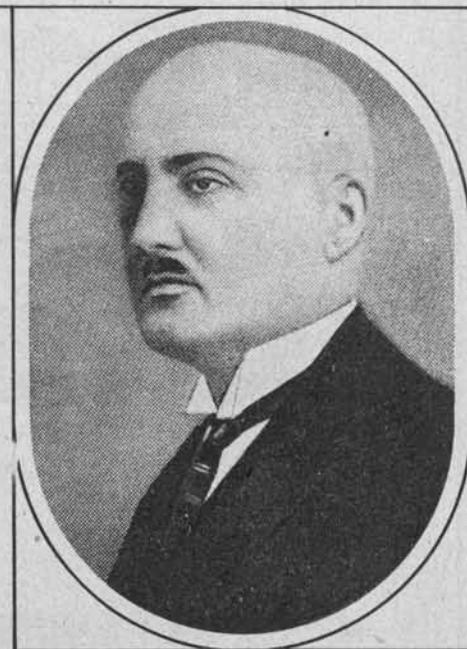
Uzunović,
novi naš ministrski predsednik.

Z letošnjega romanja Slovencev v Lurd.
V lurškem hotelu pri pisanju razglednic.

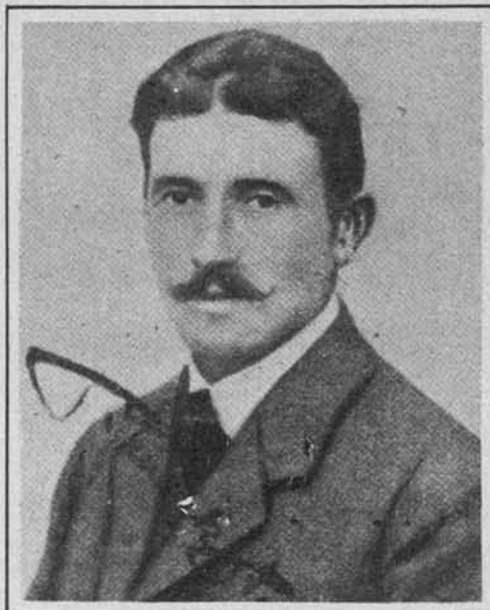

Motorni čolni naše finančne kontrole
v severnem Jadranu v svrhu preprečenja pomorskega tihotapstva.

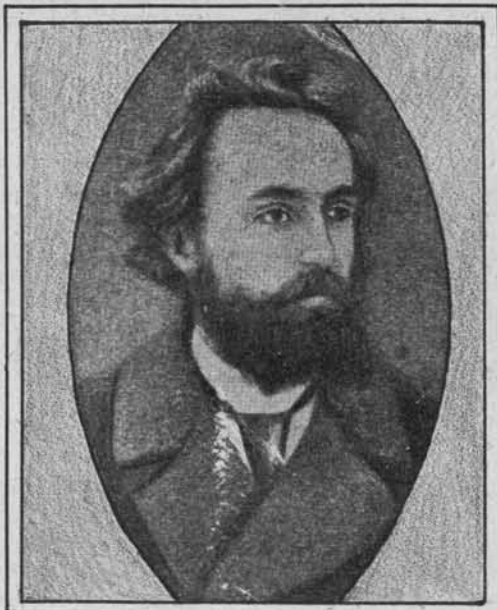

Dr. Kraft,
predsednik nemškega kluba v naši narodni skupščini, ki se je združil nedavno z zemljoradniškim.

Slike k „Slovenskemu biografskemu leksikonu“.

Brinšek Bogomil
(1884—1914), alpinist.

Brezovnik Anton
(1853—1923), šolnik, mladinski pisatelj in politik.

Bratina Valo
(* 1887), igravec.

Lastni portret
ogljne iz l. 1911., last avtorjeva.

Studija za »Prvo sv. obhajilo«.
Risba iz l. 1896., last avtorjeva.

Skica za sliko »V razstavi«.
Risba iz l. 1902., last avtorjeva.

Herodiada.
Stenska slika v trnovski cerkvi (Ljubljana) iz l. 1901.; olje

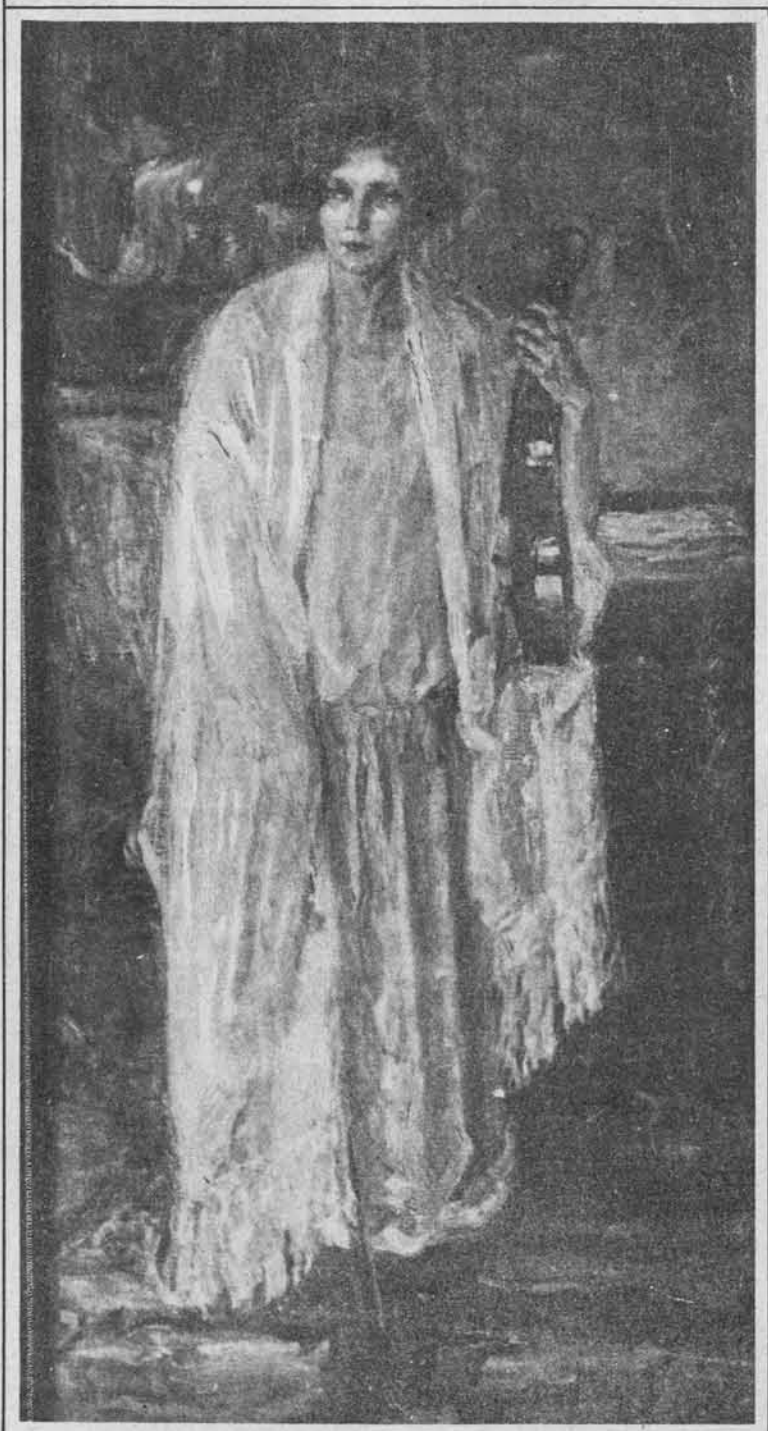
Domov.
Radiranka iz l. 1907.

Krajina.
Olje iz l. 1919., last g. ravnatelja J. Jovana.

Deklica s knjigo.
Olje iz l. 1922., last Narodnega muzeja v Belgradu.

Portret.
Olje iz l. 1924., last avtorja.

Banderska slika (Brezmadežna).
Olje iz l. 1925., last tretjega reda na Vrhniki.

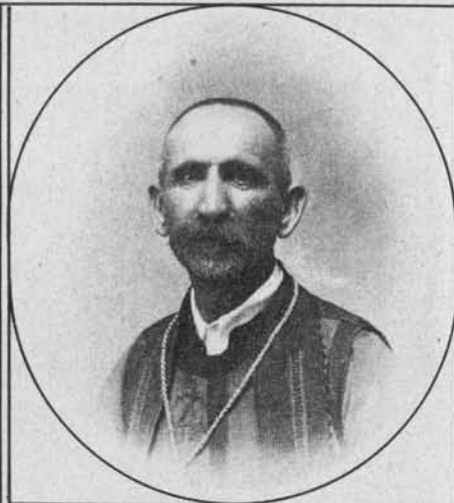
»Speča«.
Monotipija iz l. 1926., last avtorja.

Iz srbskega združništva.

(Glej članek v današnjem „Slovcu“).

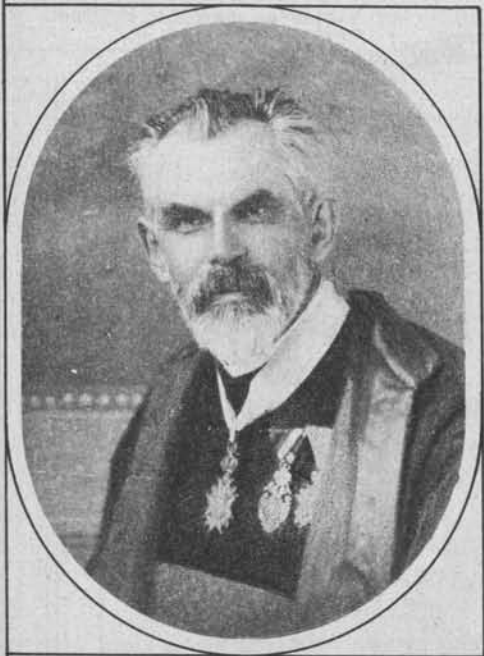

Z razstave živine velikoplanske kmetijske kreditne zadruge (oraški okraj).

Milovan Ješić,

kmet iz Gorobilja (Užice) in član nadzorstva »Glavnega saveza srpskih zemljoradničkih zadrug« (G. S. S. Z. Z.). Zanimiva je tudi narodna noša srbskih kmetov, ki jo je na sliki dobro videti.

Radoslav Marković,

prota (župnik) iz Inotije in član upravnega odbora G. S. S. Z. Z.

S sejma velikoplanske kmetijske kreditne zadruge.

Kmetiška živina v Sevojni,
kjer se osnuje sedaj mlekarško-živinorejska šola.

Dragoljub Lazarević,

učitelj v Drači pri Kragujevcu in član upravnega odbora G. S. S. Z. Z.

Gabrijel Thaler,

podžupan in okr. cestni načelnik v Železnikih ter glavni povzročitelj Krekove kočee na Ratitovcu, ki je umrl 21. marca t. l.

Izobraževalno in pevsko društvo »Razvoj« v Šempolaju na Krasu,

ki je že po svojem enomesečnem obstoju organiziralo za dne 11. aprila t. l. veliko prireditev, katero so pa Italijani prepovedali v zadnjem trenutku.

Križniški grad Muretinci pri Ptuj,

kjer bo osnovalo letos hiralniško društvo sporazumno s križniškim redom hiralnico in sirotišnico. Zavod se bo vzdrževal iz milodarov in dohodkov grajskega posestva, vodile ga bodo pa sestre križniškega reda.

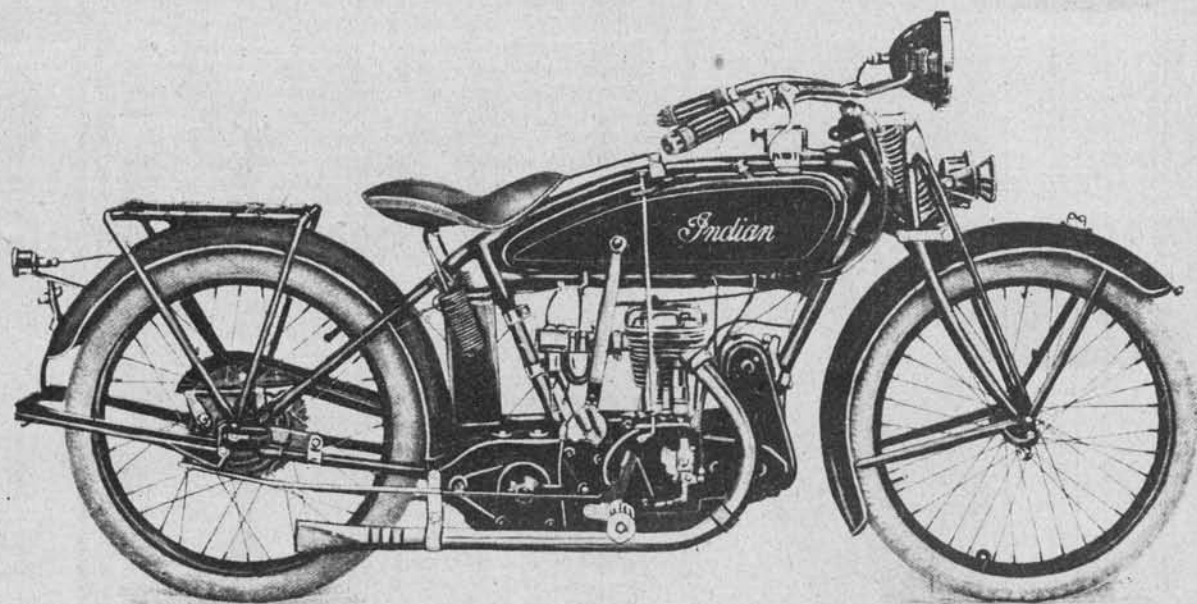
Z drž. kmetijsko-gospodinjiskega tečaja v Škocejanu pri Mokronogu,

ki se je nedavno vršil z jako lepim uspehom pod vodstvom gđe. M. Rožnikove. Ti tečaji so dalekosežnega pomena za naše ljudstvo in je le želeli, da jih prirede v čim več krajih.

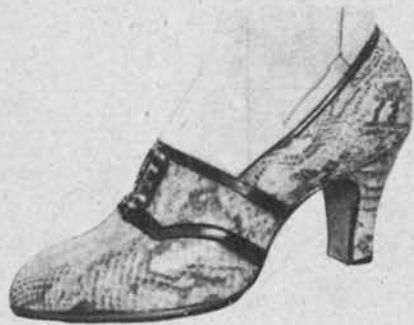
Jožef Jeraj,

predsednik »Slov. kat. prosvetnega društva« v Ljubnem, ki je umrl 1. t. m. kot vojak v Skoplju. Koliko najboljših nam bo še pobrala Makedonija...?

Motorno kolo znamke Indian Prince, vredno 20.000 Din, II. glavni dobitnik loterije za Orlovski stadion, katere žrebanje se bo vršilo 30. maja t. l. Srečke se naročajo pri Akcijskem odboru v Ljubljani, Ljudski dom. Srečka stane 10 Din.

Letošnji pomladanski in poletni modni čevlji.

Konec znamenitega Pašić-Radičevega »narodnega sporazuma«
ali
seljačka »demisija« seljačkega voditelja Hrvatov Stipice Radića.

Matej Sternen.

Markantna osebnost v generaciji slovenskih impresionistov, Matej Sternen, se je rodil kot sin kmetiških staršev 20. sept. 1870 na Verdu in je obiskoval ljudsko šolo na Vrhniki. Že v zgodnji mladosti se je preselil v Gradec, kjer je obiskoval najprej tri razrede realke, potem pa tri leta obrtno šolo. Slikarski studij je nadaljeval na dunajski akademiji pri prof. L'Allemandu in ga zaključil v specialni šoli prof. K. Pochwalskega. Nato se je podal v Monakovo, kjer se je razvil v samostojno umetniško osebnost. Najprej je obiskoval Ažbetovo šolo, s presledki vse do mojstrove smrti 1905, potem je otvoril svojo slikarsko šolo skupno s slikarjem F. von Radlerjem in se 1908 vrnil v domovino. Naselil se je v Godeščah pri Škofji Loki, kjer je marljivo slikal krajine, vsako zimo pa je odšel v Monakovo ali Pariz, kjer je delal figuralne studije. 1910—11 je bival v Devinu, kjer je naslikal vrsto izredno finih krajin in se potem naselil v Ljubljani. Vsako zimo je še nadalje obiskoval Monakovo, 1914 je potoval po Dalmaciji, kjer je tudi precej slikal. Med vojno je nekaj časa nosil uniformo, pozneje se je ustabil v Ljubljani, kjer marljivo deluje na umetniškem polju.

Matej Sternen ima obsežno slikarsko izobrazbo. Največ se udeležuje v oljnih slikarstvu, obvlada freske, akvarel in grafiko. Njegovo slikarsko delo je precej bogato in ima svoje začetke v mojstrovih mladih letih. V domovini najdemo v Domu in svetu l. 1898. njegovo risbo »Pri malici«, ki že kaže vse vrline talentiranega slikarja. Svoja dela je razstavil 1899 v Berlinu, 1900 na 1. slovenski umetniški razstavi v Ljubljani, kjer se je udeležil pozneje skoro vseh umetnostnih razstav do najnovejšega časa. Razen tega je razstavil 1903 v monakovskem »Glaspalastu«, 1908 v Varšavi in Krakovu, 1904 na Dunaju, 1911 v Hannoveru, 1919 v Parizu ter na jugoslovanskih razstavah v Zagrebu, Beogradu in Sofiji; sedaj pa se bo udeležil jugoslovanske grafične razstave v Pragi.

Dasi je Matej Sternen v prvi vrsti figuralnik, je enako pomemben kot krajinar. V vsem svojem slikarskem delu je veren realist močnega »slikarskega pojmovanja«. Vsako njegovo delo je do podrobnosti premišljeno in izvršeno z disciplino. Med Sternenovimi portreti je nekaj odličnih del; eden zadnjih je vzbujal pozornost na lanski razstavi slovenskega portreta. Največje Sternenove figuralne kompozicije so oljne oltarne podobe (n. pr. v Zirovnici) in cerkvene freske, katerih je napravil lepo število. Med sedanji slovenski slikarji, ki po večini slikajo v olju, se je edino Sternen vse življenje pečal tudi s fresco-tehniko in jo izvrstno obvlada. Njegovo grafično delo ni obširno, a med njim je nekaj izvrstnih listov (n. pr. Trubar). Tudi akvareli in risbe so polne svežine in pričajo o nezlomljeni umetniški moči njihovega mojstra.

Tekom svojega življenja je Matej Sternen mnogo tehničnega preštudiral in se še danes bavi z raziskovanjem. Njegova obsežna slikarska izobraz-

ba ga posebno usposablja za delo, ki je pri nas prav posebno potrebno, a tem manj upoštevano: za vzdrževanje in konserviranje starih umetnin. Sternen je prejel prve nauke o tej stroki že na graški obrtni šoli in se je pozneje z veliko prakso tako spopolnil v restavriranju, da je opravljal vsa važnejša konservatorska dela za nekdanjo centralno komisijo na Dunaju. Sedaj ga zaposluje ljubljanski spomeniški urad, ki je srečen, da se more zanesti na inteligentnega umetnika. Kajti grehi, ki so jih pri nas že storili nevezči restavratorji, so mnogo hujši, kot pa razdiralni zob časa. Matej Sternen nam je s svojim vestnim delom ohranil in deloma odkril skoraj vse naše srednjeveške freske in očistil baročne dekoracije poleg neštetihih oljnih slik, katere je restavriral za Narodni muzej, Narodno galerijo in mnoge privatnike. To delo je tem višje cene, ker ga izvršuje aktivno ustvarjajoč umetnik, katerega pozivajo v svrhu restavriranja tudi v druge pokrajine naše države, n. pr. v Dalmacijo.

Matej Sternen, ki je danes profesor risanja na tehniški fakulteti ljubljanske univerze, se je mnogo ukvarjal s slikarsko pedagogijo. Že v Monakovem je imel svojo šolo, 1907/08 v Ljubljani skupno z R. Jakopičem in tudi sedaj ima privatno slikarsko šolo. Zeleti bi bilo, da bi Slovincem vzgojil tudi mladega restavratorja, ki bi z enako ljubeznijo in razumevanjem ohranjal spomenike naše umetnostne preteklosti.

B.

Knjižgoveznica R. T. D.

v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II.

priporoča

p. n. trgovcem s papirjem
svojo veliko zalogo vsako-
vrstnih poslovnih knjig.

Črtanje

knjig po osebni želji, kakor
tudi vezava, se izvrši v naj-
krajšem času ter po zmernih
cenah.